

ASPECTE PRACTICE ALE CONTABILITĂȚII DECONTĂRIILOR CU PERSONALUL ÎN CONDIȚIILE DIGITALIZĂRII PROCESELOR INFORMAȚIONALE

PRACTICAL ASPECTS OF ACCOUNTING FOR PERSONNEL SETTLEMENTS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF INFORMATION PROCESSES

Autor: MIHAELA DUMANSCHI

e-mail: dumanschi.mihaela@ase.md

Conducător științific: ANATOLIE IACHIMOVSKI, ORCID: 0000-0002-5393-0100

e-mail: iachimovschi.anatolie.constantin@ase.md

Academia de Studii Economice a Moldovei

Abstract. *Today, the crucial importance of information in economic and social development is universally recognized. To be useful in any field of activity, information must be collected, stored, processed, and transmitted to those who need it. In this sense, information technologies play an essential role and have made impressive progress in recent decades, causing significant transformations at the societal, organizational, and individual levels. One area where the use of information technologies has become increasingly important is accounting. As well as accounting is a vital function for any organization, which involves keeping track of financial transactions and ensuring that financial records are accurate and up-to-date it is of paramount importance to keep pace with the changing business environment and evolving regulatory requirements, so accounting professionals have turned to technology solutions to improve the speed, accuracy, and reliability of their work. Overall, the integration of technology in accounting has allowed organizations to improve their financial management, reduce the risk of errors and fraud, and stay up-to-date with regulatory requirements. As the pace of technological innovation continues to accelerate, accounting professionals will likely continue to rely on technology solutions to streamline their work and provide more accurate and timely financial information.*

Keywords: *accounting, salary, economic development, digitalization, technology solutions, information technologies, financial management, technological innovation*

JEL: M40, M41

Introducere

În zilele noastre, utilizarea sistemelor informatice este considerată din ce în ce mai importantă în domeniul contabilității, în special în ceea ce privește procesul de calculare a salariilor. Deoarece contabilitatea este un domeniu care necesită o cantitate mare de informații și implică un volum mare de operațiuni, acesta a suferit transformări rapide și radicale, și s-a dovedit a fi un mediu favorabil pentru implementarea tehnologiei informaționale, care poate juca un rol important în colectarea, stocarea și schimbul de informații. În prezent, utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de contabilitate a salariilor este esențială pentru a simplifica toate operațiunile legate de calcularea salariilor angajaților. Acest lucru poate duce la o reducere a timpului și a efortului necesare pentru a efectua aceste operațiuni, precum și la o îmbunătățire a exactității și a eficienței acestora.

Cercetarea ce stă la baza acestei lucrări și-a propus să studieze noile reglementări contabile pentru anul 2023, precum și impactul noilor tehnologii asupra sistemului contabil, cu accent pe contabilitatea

decontărilor cu personalul. În cadrul cercetării, au fost utilizate două programe informatice, respectiv 1C și ELEMENTO, pentru a evalua modul în care acestea pot fi integrate în contabilitatea decontărilor cu personalul. Metodele și instrumentele de cercetare utilizate includ metoda documentară, care presupune accesarea și studierea surselor bibliografice relevante, metoda analitică prin care s-a ajuns la esența proceselor cercetate, precum și metoda de sinteză, inducerea și deducerea, analiza logică și analiza critică a materialelor legate de digitalizarea sistemului contabil și calcularea actuală a salariului. Scopul acestei lucrări este de a evidenția importanța implementării noilor tehnologii în contabilitatea decontărilor cu personalul și de a oferi soluții pentru simplificarea proceselor de calculare a salariilor angajaților, ba mai mult rolul acesteia este de a contura faptul că sistemele informatice reprezintă o investiție importantă în contabilitatea retribuirii muncii, permițând o gestionare mai eficientă și mai precisă a informațiilor și proceselor legate de salarii și angajați, precum și o conformitate mai mare cu cerințele legale.

Conținutul de bază

În Republica Moldova, problema decontărilor cu personalul este abordată în mod neuniform și nu primește atenția necesară din partea autorităților. În prezent, guvernul acordă o mai mare importanță altor probleme, cum ar fi investițiile, puterea de cumpărare a monedei naționale și reducerile dezechilibrelor economice. Cu toate acestea, problema decontărilor cu personalul este o problemă actuală și necesită o atenție mai dinamică din partea autorităților.

În ceea ce privește salarizarea, schimbările în condițiile formării relațiilor de piață au dus la o modificare a relațiilor dintre stat, angajator și angajat. Statul stabilește doar mărimea minimă a salariilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar restul problemelor salarizării se rezolvă prin intermediul negocierilor dintre angajator și sindicate.

Cu toate acestea, munca plătită rămâne o sursă importantă de venit pentru populație, iar salariul trebuie să fie suficient pentru a acoperi necesitățile de bază ale angajatului. În această privință, ideile lui Adam Smith, fondatorul liberalismului economic clasic, sunt relevante și arată importanța asigurării unui salariu adecvat pentru angajați.

Conform art. 128 al **Codului Muncii**, **salariul** reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată. Salariul este confidențial și garantat. [2]

Salariul include *salariul de bază* (salariul tarifar, salariul funcției), *salariul suplimentar* (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și *alte plăți de stimulare și compensare*. Pentru angajator, aceasta reprezintă o datorie salarială.

Conform prevederilor SNC **“Capital propriu și datorii”**, datoriile față de personal se recunosc în baza contabilității de angajamente în cazul în care:

1. există certitudine că în urma stingerii unei datorii va avea loc o ieșire de resurse, purtătoare de beneficii economice;
2. valoarea datoriei poate fi evaluată în mod credibil. [11] [12]

Fiind într-un mediu dinamic, urmărirea actualităților fiscale și salariale este esențială pentru toți angajatorii și profesioniștii în domeniul contabilității, deoarece aceste informații pot afecta modul în care aceștia își gestionează afacerea sau responsabilitățile lor de contabilitate. Legile și reglementările fiscale se schimbă în mod constant, tocmai din acest motiv urmărirea actualitățile fiscale și salariale ajută la evitarea problemelor legale și financiare și la asigurarea unei gestionări eficiente a afacerii sau a responsabilităților de contabilitate, ba mai mult cunoașterea noilor prevederi

atât fiscale, cât și contabile favorizează identificarea oportunităților de creștere și luarea unor decizii mai informate în privința gestionării afacerii sau a responsabilităților de contabilitate.[9]

În continuare sunt prezentate succint principalele actualizări în domeniul salarizării:

Figura 1. Actualizările privind decontările cu personalul pentru anul 2023

Sursa: Elaborat de autor în baza sursei [3] [4] [5] [7] [10]

- I. Conform unei hotărâri aprobate, de Guvern, din **1 ianuarie 2023**, salariul minim pe țară va fi majorat până la **4000 de lei** pentru un program complet de lucru de **169 de ore**, în medie, pe lună, conform unei hotărâri aprobate, astăzi, de Guvern. Cuquantumul salariului minim a fost reexaminat de către Executiv după consultarea prealabilă a patronatelor și sindicatelor, ținându-se cont de modificarea indicilor prețurilor de consum, evoluția salariului mediu pe economie, volumul produsului intern brut, productivitatea muncii, precum și de valoarea minimumului de existență. Potrivit calculului efectuate de Ministerul Finanțelor, pentru anul 2023, din bugetul de stat vor fi alocate suplimentar 285 de milioane de lei, necesare pentru achitarea salariului minim majorat pentru angajații din sectorul bugetar, cu excepția autorităților și instituțiilor publice aflate la autogestiune. În cazul acestora, necesitățile financiare din bugetul de stat vor fi estimate după implementarea hotărârii.
Reamintim că, începând cu acest an, Guvernul a unificat salariul minim, acesta fiind aplicat în același cuantum atât în sectorul bugetar, cât și în cel real. Pentru anul 2022, valoarea salariului minim a fost de 3500 de lei.[3] [5]
- II. Prin Hotărârea Guvernului nr. 936 din 28 decembrie 2022 privind aprobarea cuquantumului **salariului mediu lunar pe economie**, prognozat pentru **anul 2023** a fost aprobat cuquantumul salariului mediu lunar pe economie, în mărime de **11700 lei**, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. [4]
- III. **Impozit pe venit salarii pentru anul 2023:** Cota impozitului pe venit pentru persoane fizice nu se modifică – rămâne **12%** din mărimea venitului impozabil. [10]
Asigurarea medicală obligatorie achitată de angajat (%): rămâne 9% [10] [7]

Cota contribuției	Categoria
24%	Pentru angajatorii sectorului privat, instituțiilor de învățământ superior și ai instituțiilor medico-sanitare
29%	Pentru angajatorii autorităților/ instituțiilor bugetare și autorităților/ instituțiilor publice la autogestiune, cu excepția instituțiilor de învățământ superior și a instituțiilor medico-sanitare
32%	Pentru angajatorii sectorului privat, instituțiilor de învățământ superior și ai instituțiilor medico-sanitare (*persoanele care activează în condiții speciale de muncă)
39%	Pentru angajatorii autorităților/ instituțiilor bugetare și autorităților/ instituțiilor publice la autogestiune, cu excepția instituțiilor de învățământ superior și a instituțiilor medico-sanitare (*persoanele care activează în condiții speciale de muncă)

Figura 2. Cota contribuției de asigurări sociale achitată de angajatori (fond social)

Sursa: Elaborat de autor în baza sursei [1] [8]

Calculul salariului în Moldova se realizează în funcție de următorii factori:

- **Salariul de bază** - acesta este salariul de pornire pentru un anumit post sau funcție. Este important să stabiliți un salariu de bază corespunzător cu piața muncii și cu normele legale în vigoare;
- **Orele lucrate** - calculul salariului depinde de numărul de ore lucrate de un angajat într-o perioadă de timp, cum ar fi o săptămână sau un lună. Pentru a calcula salariul pentru orele lucrate, salariul de bază se împarte la numărul de ore lucrate;
- **Concedii și absențe** - concediile plătite și absențele nemotivate pot afecta salariul unui angajat;
- **Contribuțiile sociale** - angajatorii și angajații contribuie la fondul de asigurări sociale prin deducerea unei anumite sume din salariul brut;
- **Impozite** - angajatorii și angajații sunt impozitați pentru veniturile lor, iar impozitul este calculat în funcție de venitul brut;
- **Alte bonificații și deduceri** - angajatorii pot oferi bonusuri, prime, beneficii în natură sau alte tipuri de recompense care pot afecta salariul net.

Pentru a calcula salariul unui angajat este necesar să se ia în considerare toți acești factori și să se aplice formula corectă de calcul. În general, formula de calcul a salariului brut este:

$$\text{Salariu brut} = \text{Salariul de bază} + (\text{ore lucrate} \times \text{rata orară}) + \text{alte bonificații}$$

Pentru a calcula salariul net, deducem contribuțiile sociale, impozitele și alte deduceri din salariul brut.

$$\text{Salariu net} = \text{Salariu brut} - \text{contribuții sociale} - \text{impozite} - \text{alte deduceri}$$

Este important să avem cunoștințe solide în materie de legislație fiscală și de muncă pentru a asigura că salariul angajaților este calculat corect conform normelor legale în vigoare. [9]

În Republica Moldova, există o varietate de software-uri disponibile pentru evidența contabilității, atât pentru companii mici, cât și pentru companii mari. Iată câteva dintre cele mai utilizate software-uri de contabilitate:

1. **1C** - este unul dintre cele mai populare programe de contabilitate utilizate în Republica Moldova. Acesta este un program personalizabil și flexibil, care poate fi adaptat pentru a se potrivi nevoilor specifice ale companiei.

2. **SAP** - este o soluție de software de contabilitate și management financiar utilizată în principal de companiile mari. Acesta oferă o varietate de funcții, inclusiv managementul conturilor, gestionarea costurilor, bugetarea și raportarea financiară.
3. **PC-Contabil** - este un alt program popular de contabilitate utilizat în Republica Moldova, care este potrivit pentru companiile mici și mijlocii. Acesta oferă o varietate de funcții, inclusiv managementul conturilor, facturare, urmărirea plăților și raportare.

1C este o suită de programe pentru gestionarea afacerilor și contabilitatea de afaceri, dezvoltată de compania rusă 1C Company. 1C oferă o gamă largă de soluții software, cum ar fi contabilitate, salarii și gestionarea personalului, gestionarea proiectelor, managementul relațiilor cu clienții, managementul stocurilor și multe altele. Programul poate fi personalizat în funcție de nevoile specifice ale companiei.

1C este cunoscut pentru ușurința de utilizare și flexibilitatea sa. Utilizatorii pot personaliza programul pentru a se potrivi cu nevoile lor de afaceri și pentru a îndeplini cerințele legale locale. De asemenea, 1C oferă suport extins pentru rapoarte și analize detaliate, care ajută la luarea deciziilor și la planificarea strategică. Acesta este disponibil atât în versiune desktop, cât și în versiune online (1C:Drive), care permite utilizatorilor să acceseze programul de oriunde și de pe orice dispozitiv cu conexiune la internet.

1C fiind o soluție foarte cuprinzătoare, care poate fi personalizată pentru nevoile specific ale unei companii, rămâne în topul preferințelor contabililor. Pentru a calcula salariul în 1C, trebuie să urmați acești pași:

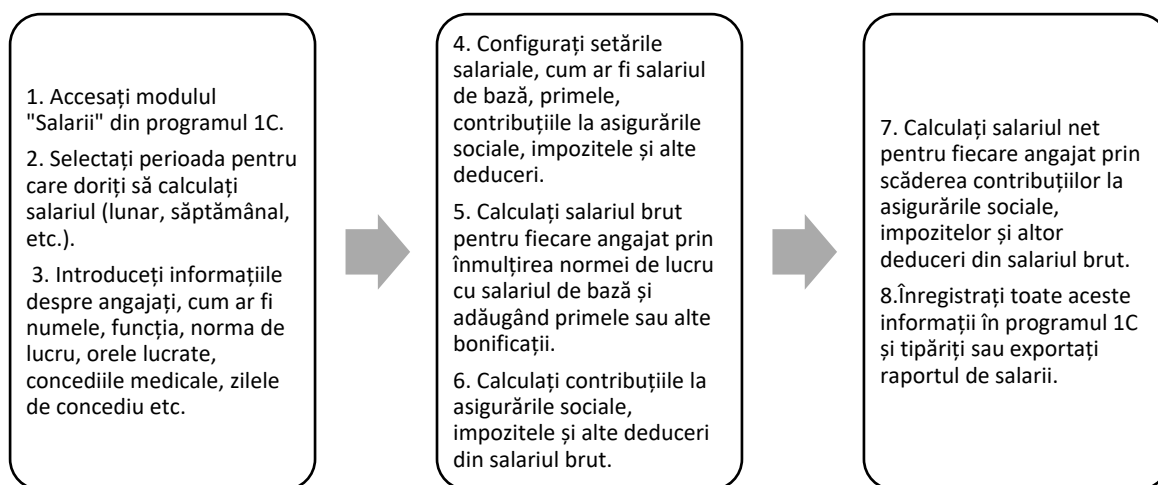

Figura 3. Calculul salariului în programul informatic 1C

Sursa: Elaborat de autor

Este important să menținem aceste informații actualizate și să le verificăm cu atenție pentru a evita orice erori în calculul salariului angajaților.

Elemento este un alt software de contabilitate și gestiune a afacerilor, care include, de asemenea, un modul de calculare a salariilor. În Elemento, se poate introduce manual sau se poate importa dintr-un fișier orice informație relevantă despre orele lucrate, bonuri de masă, concedii medicale, concedii de odihnă, etc. Utilizatorul poate introduce și alte deduceri legale, cum ar fi asigurările de sănătate sau contribuțiile la pensii.

După configurarea setărilor și introducerea datelor, Elemento va calcula automat salariul net, impozitele și alte deduceri legale. Elemento poate fi personalizat pentru a se potrivi nevoilor specifice

ale unei afaceri, astfel încât să fie posibilă calcularea salariilor în conformitate cu politica internă a companiei. Pentru a calcula salariul unui angajat în Elemento, urmați acești pași:

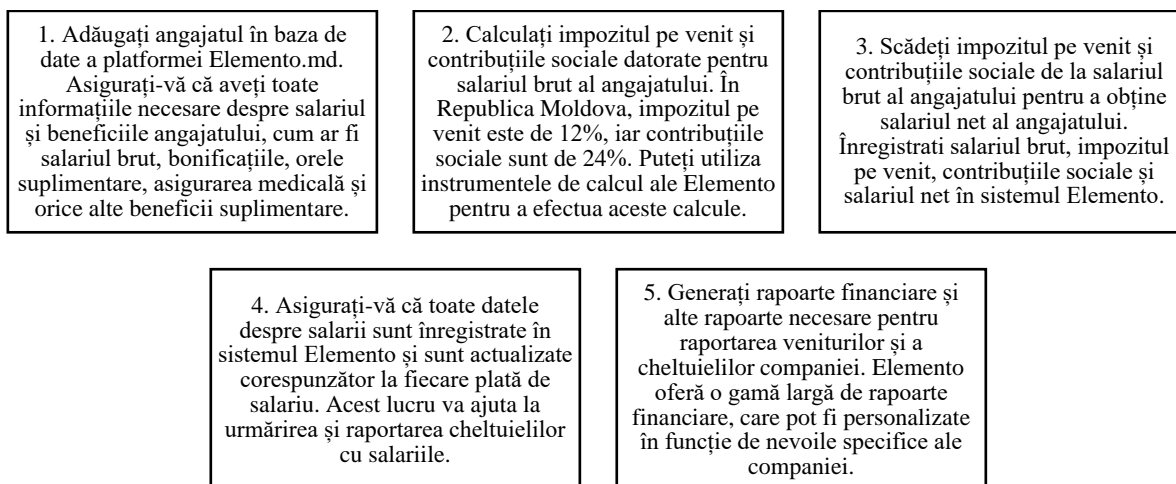

Figura 4. Calculul salariului în programul informatic elemento

Sursa: Elaborat de autor

Cu scopul analizei comparative a acestor 2 programe de contabilitate, în figura de mai jos sunt prezentate asemănările și deosebirile dintre acestea.

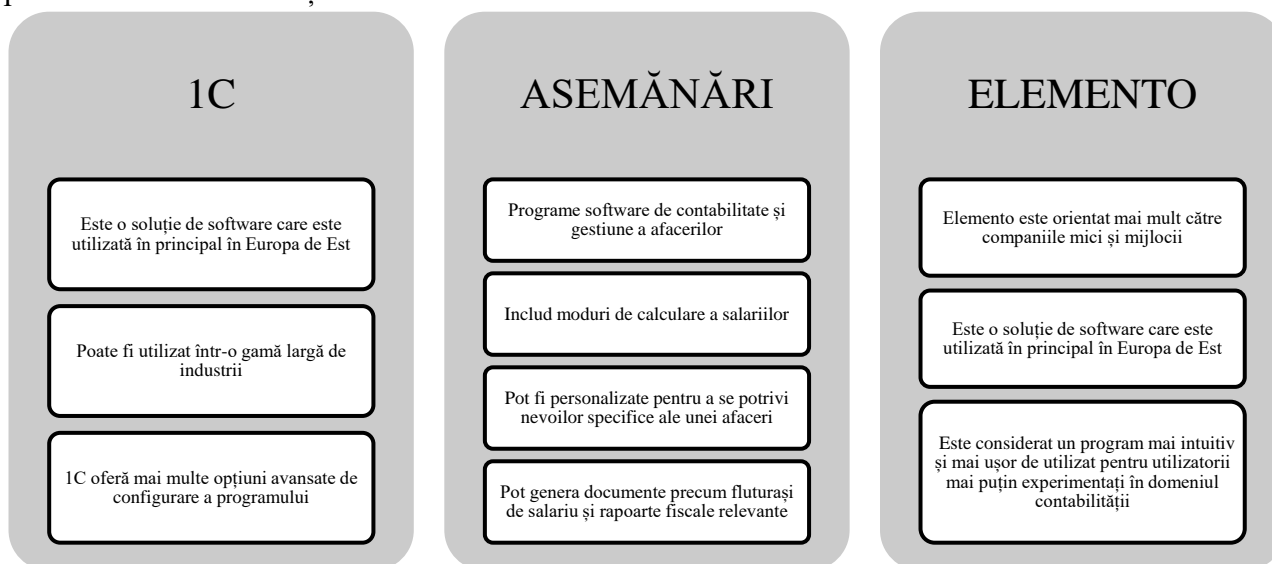

Figura 5. Asemănările și deosebirile dintre 1C și Elemento

Sursa: Elaborat de autor

Tehnologiile informaționale sunt esențiale în contabilitate datorită necesității procesării și gestionării cantităților mari de date financiare și contabile, precum și pentru a asigura acuratețea și integritatea datelor. Utilizarea IT-ului poate aduce o serie de avantaje printre care cele de urmează mai jos.

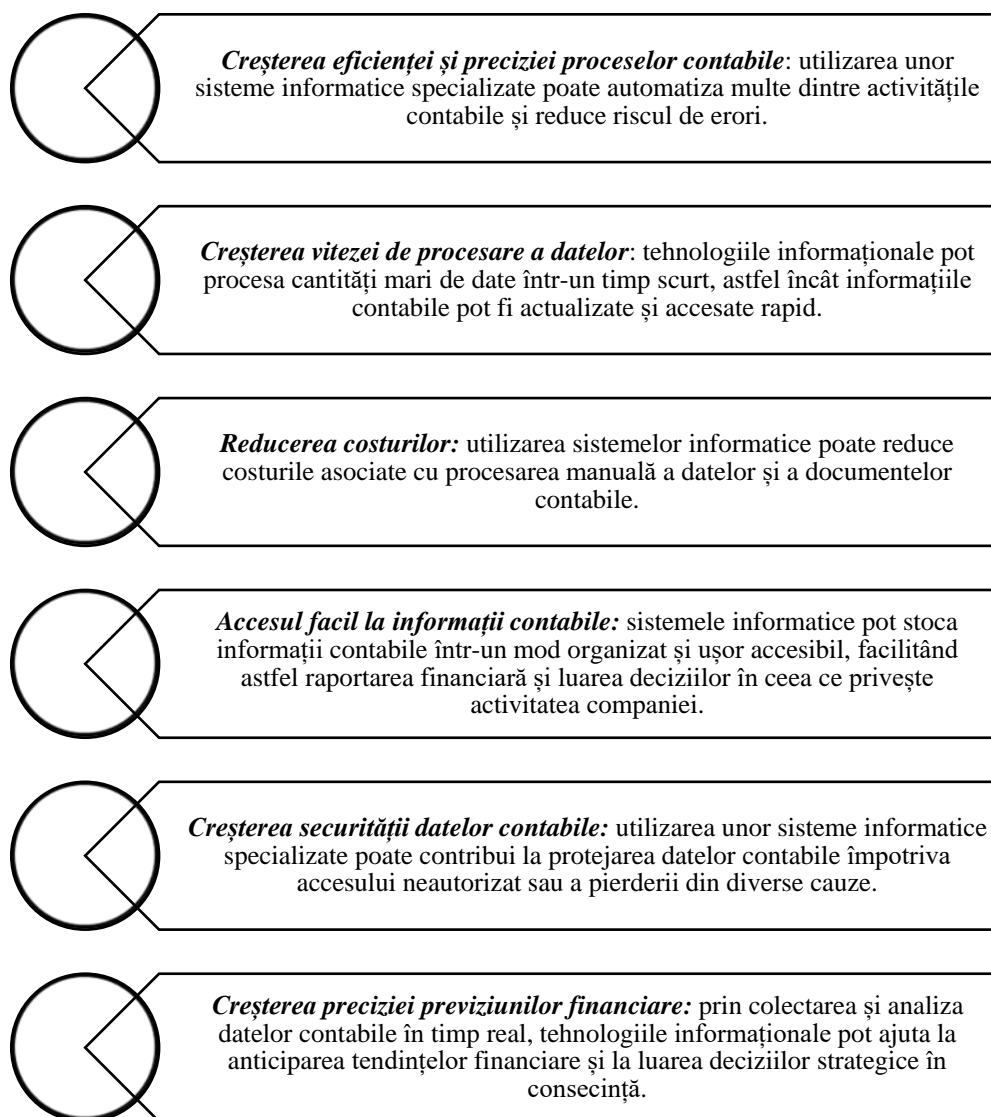

Figura 6. Avantajele utilizării tehnologiilor informaționale în contabilitate

Sursa: Elaborat de autor

Concluzii

În mediul marcat de schimbări rapide, tehnologia informației devine un important partener strategic pentru afaceri. IT îmbunătățește performanța întreprinderii și îi mărește competitivitatea pe piața mondială, având un impact pozitiv asupra proceselor organizaționale, incluzând contabilitatea, finanțele, marketingul și resursele umane. Lucrările contabile efectuate manual, cu hârtia și creionul, au fost înlocuite cu cele mai avansate tehnici folosind IT. Noile tehnologii utilizate în contabilitate, incluzând calculatoarele, imprimantele, faxurile, smartphone-urile, împreună cu software-ul de contabilitate au un mare impact asupra domeniului contabil. De la marile companii la afacerile mici, toate întreprinderile își pot permite să utilizeze tehnologia informației. Foile de calcul îi ajută pe contabili să efectueze într-un mod eficient calculele cerute de operațiunile contabile și de procesul de raportare. Software-ul de contabilitate, utilizat în prezent pe scară largă și la prețuri accesibile, îi ajută pe profesioniștii contabili în sarcinile zilnice de contabilitate. Internetul, cu noua sa paradigmă, IT (internetul tuturor lucrurilor), conectează astăzi totul de peste tot. Ca urmare a conexiunilor oferite de acesta, documentele contabile pot fi partajate, iar sistemul fiscal online de evidență și plată a îmbunătățit eficiența departamentelor de contabilitate. Cercetarea noastră demonstrează impactul pozitiv major al IT asupra sistemelor de contabilitate, care determină îmbunătățirea performanței în

afaceri. Multe tranzacții pot fi efectuate mai rapid, într-un mod simplificat, iar managerii sunt capabili să ia decizii mai bune pentru atingerea obiectivelor entității. Fiind conectată pe o piață globală, compania poate păstra legături mai bune cu toți partenerii săi de afaceri, devenind astfel mai competitivă.

Referințe bibliografice

1. BASS 2023 -Contribuții de asigurări sociale de stat – modificări efectuate în actele normative în vigoare din anul 2023. Disponibil la: [Contribuții de asigurări sociale de stat – modificări efectuate în actele normative în vigoare din anul 2023. | Noutăți | Casa Națională de Asigurări Sociale \(gov.md\)](#)
2. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129889&lang=ro#
3. Hotărârea de Guvern Nr. 142 din 09-03-2022. Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130258&lang=ro
4. Hotărârea Guvernului nr. 458 din 29.12.2021 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie. Disponibil: cnas.gov.md
5. Hotărîrea Guvernului Nr. 670 din 29-09-2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară. Disponibil în Monitorul Oficial Nr. 305 art. 752
6. Hotărîrea Guvernului nr. 936 din 28 decembrie 2022 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023. Disponibil la: [Aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023 | Noutăți | Casa Națională de Asigurări Sociale \(gov.md\)](#)
7. Legea nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.
8. Legea nr.489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale.
9. Legea salarizării nr. 847-XV din 14.02.2002.
10. Modificări taxe și scutiri salarii 2022. [Modificări taxe și scutiri salarii 2023 * Salarii.md](#)
11. Planul General de Conturi Contabile, [contabilsef.md](https://www.contabilsef.md) ,disponibil la <https://www.contabilsef.md/ro-planul-general-de-conturi-contabile-ru-en-46679/>
12. SNC Capital Propriu și Datorii. Disponibil:<https://www.contabilsef.md/ro-snc-capital-propru-i-datorii-ru-en-46669/>